

TAKVİMDEN
BİR YAPRAK

Mevzu

« NAZIRIN KARISI »

A NKARA Devlet Tiyatrosundan, bâzı sanatkârlarla arkadaşları kendi kendilerine bir teşekkür vücuda getirmişler. Bu teşekkür, mevsim turnesi yapmak üzere İstanbul'a gelmiş, İstanbul Tiyatrosu binasında temsiller veriyorlar.

Bu gençler beni dâvet ettiler, rahatsızlığım dolayısıyla, ancak evvelki akşam gidebildim ve ilk temsilleri olan bir Yugoslav piyesini, sanatkârların büyük kabiliyetleri sayesinde lezzetle seyrettim.

Eser hem mevzu, hem yapı bakımından biraz yaşlıdır, bu yaşlığı akametten kurtaran, hattâ ona bir ciyâdet veren sanatkârlardır.

Mevzu, bir memur ailesi, fakr ü zaruretle pençeleşmektedir, geçimin dört ucunu bir araya getirmek için, evin hanımı (Türkân Bora) kendisi gibi mahrumiyet içinde çırpınan teyzesinden bile borç para alır, bu kadın, düşman başına, şirret bir mahlûktur, fakat menfaati iktiza ettirince, kanatları eksik bir melek şekline girer.

Memleketin siyasetinde bir değişiklik olur, hükümet düşer, yeni teşekkür eden kabinede de, evin efendisi bir Dahiliye Nâzırı olur.

İşte o zaman, Nâzır karısı olan kadını görmeli.

O ne görmemişlik! O ne şımarıklık! O ne kibir, o ne azamettir!

Evin mobilyası değişmiş, Nâzır karısı, yakası sarkık örme hirkadan kurtulmuş, (Mari Antuanet) e benzeyen, bir stil tuale seçmiştir. Kırçıl saçı sarıya boyanmış, yüzünün rengi makiyajla açılmış, yürüyüşü bile değişmiştir.

Rol iktizası, ikinci hattâ üçüncü plânda olan Nâzırdan, herkes birşey bekler, evin damadı da mühim şirketlerin birinde İdare Meclisi âzalıdır, fakat ona, kimse birşey vermez, elinde olanı vermedikten başka, sevdiği karısını da elinden almak isterler.

Nâzırın karısı kızını kocasından ayırıp «Nikaragua» fahri konsolosuna vermek kararındadır, bunun için de kızını boşatmak çâresini arar, konsolosu eve dâvet eder, damat işi öyle idare eder ki, kendisi için hazırlanan cürm-ü-meshuta konsolosu düşürür.

Netice itibariyle Nâzırın karısının kurduğu plân neticesiz kalır.

Bu esere (Komedi Buf) da diyebiliriz, konsolosun don paça odadan çıktığı zaman, gülünç kıyafeti, sıkışınca yerleri ıslatması, eseri (Bufonöri) ye geçiriyor.

Zaten piyeste o kadar güzel ve iyi oynanmış sahneler var ki, ancak bu sayede hazmedilebiliyor.

Meselâ «Nâzırın karısı» rolünü yapan (Türkân Bora) bütün piyesin mihveri halindedir ve büyük bir sanatkârdır, tahammülfersa bir kadın rolü, bundan daha güzel oynanamazdı.

Sonra evin çocuğu olan (Erol Kasapoğlu) bir hârika idi, bunca senelik tecrübe ve görgüme dayanarak söylüyorum, sahnede bu derece büyük bir istidat az gördüm, bu çocuk tahsilini bitirir de kendini tamamen sanata vakfederse, Türk sahnesi için büyük bir kazanç olacak.

Sahne sempatisi ve sanat kudretini çok takdir eylediğim (Attilâ Eldem) i tebriğe şayan buldum, zaten Nâzırın karısına ricada bulunmak üzere derleyip, toplayıp getirdiği uydurma hisim akraba sahnesi piyesin ana milidir. Bütün çarklar bu kompozisyon şahsiyetlerin etrafında döner.

Programda hüviyetleri tesbit edilmeyip yalnız birbirine benzeyen isimlerle gösterildiği için hüviyetlerini tayin edemediğim bu eshastan, koltuk değnekli bir dilenci var ki yere oturup da kaşınarak döktüğü bitler, etrafındakileri sardığı zaman ki sahne, son derece tabii ve güldürücü idi.

İsimlerinin ne olduğunu anlayamadığım, uydurma hisim akrabayı ve bit istilasından kaşını ile kendini kurtarmak isteyen, hizmetçi rolündakini ve ailenin bütün efradını ayrı ayrı tebrik ederim.